

Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona

Campus Catalunya

Av. Catalunya, 35, 43002 Tarragona

Tel. 977 256 592 – Fax 977 256 592

cedat@urv.cat

Dr. Antoni Pigrau Solé, director

Dra. Lucía Casado Casado, subdirectora

El Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona és un projecte que, inicialment, va implicar l'Ajuntament de Tarragona, l'Empresa Municipal Mixta d'Aigües de Tarragona (EMATSA), l'Empresa Municipal de Transports de Tarragona (EMT) i la Universitat Rovira i Virgili (URV), que van subscriure el Conveni de creació el 23 de maig de 2007. Respon a una llarga trajectòria de col·laboració entre l'Ajuntament de Tarragona, la Facultat de Ciències Jurídiques i el Departament de Dret Públic de la Universitat Rovira i Virgili en l'àmbit del dret ambiental, i representa la institucionalització d'aquesta cooperació. Mitjançant una addenda al Conveni, signada el 15 de novembre de 2010, s'hi va afegir el Servei Municipal d'Habitatge i Actuacions Urbanes SA de Tarragona (SMHAUSA).

El Consell de Govern de la Universitat Rovira i Virgili, mitjançant Acord de 23 de febrer de 2017, va modificar el nom de la càtedra d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT), que passà a denominar-se càtedra d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona Alcalde Pere Lloret (CEDAT), amb finançament extern de l'Ajuntament de Tarragona. Amb data 27 de juny de 2017 es va signar un nou conveni marc de coordinació, col·laboració i cooperació amb l'Ajuntament de Tarragona relatiu a la càtedra d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona Alcalde Pere Lloret, amb vigència prevista de 2017 a 2020.

Els objectius del CEDAT són generar coneixement en l'àmbit del dret ambiental i socialitzar-lo. Per això, i a proposta dels investigadors implicats, en la sessió del Consell de Govern del 10 de juliol de 2008, es va aprovar iniciar el procés de constitució del CEDAT com a centre de recerca de la URV. Aquest procés va culminar amb l'aprovació del Pla Estratègic i el Reglament del CEDAT, formalitzats en la sessió del Consell de Govern del 30 d'abril de 2009. El CEDAT té, doncs, el reconeixement com a centre de recerca de la Universitat Rovira i Virgili. Des del punt de vista de l'estructura administrativa, el CEDAT queda sota el paraigua del Departament de Dret Públic.

El 21 de juliol de 2009, el CEDAT va signar amb la URV un contracte programa per al període 2009-11, que comportava un finançament adicional, en part fix i en part condicionat a l'assoliment de determinats objectius. En la sessió del Consell de Govern de la URV del 23 de febrer de 2012, es va acordar renovar el Contracte Programa amb el CEDAT per al període 2012-14. Novament, en la seva sessió de 26 de febrer de 2015, es va acordar establir un nou contracte programa amb el CEDAT per al període 2015-17, amb una previsió de finançament, en part fix i en part condicionat a la consecució d'objectius concrets, que va finalitzar el 31 de desembre de 2017. El Contracte Programa ha estat prorrogat per als anys 2018 i 2019.

Amb data 9 de desembre de 2015, el Consell de Direcció del CEDAT va aprovar la Proposta de modificació del Reglament del Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT) i, amb data 25 de febrer de 2016, per Acord de Consell de Govern de la Universitat Rovira i Virgili, es va aprovar definitivament aquesta modificació. Amb data 20 de novembre de 2017, el Consell de Direcció del CEDAT va aprovar una nova Proposta de modificació del Reglament del CEDAT, que es va aprovar definitivament en la sessió del Consell de Govern de la URV de data 19 de desembre de 2017.

En aquest marc, es presenta la present Memòria del CEDAT corresponent al curs acadèmic 2017-18.

Convenis de la URV impulsats pel CEDAT

Durant l'any 2018, el CEDAT ha impulsat la signatura dels convenis de col·laboració següents, relatius als estudis de Dret Ambiental o a les activitats del centre:

- Conveni de col·laboració entre el Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili relatiu als estudis de dret ambiental. Signat el dia 20 de febrer de 2018.
- Conveni específic de col·laboració entre la Universitat Rovira i Virgili i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques relatiu al Primer Congrés Català de Dret Ambiental. Signat el dia 1 de juliol de 2018.
- Conveni de col·laboració entre el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili per a la coedició de la Revista Catalana de Dret Ambiental. Signat el dia 9 d'octubre de 2018.
- Addenda III al Conveni marc de col·laboració i cooperació entre la Universitat Rovira i Virgili i l'Ajuntament de Tarragona relatiu a la càtedra d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona Alcalde Pere Lloret (CEDAT). Signat el dia 17 de desembre de 2018.

Activitats de formació

La principal activitat de formació que ha desenvolupat el CEDAT durant el curs 2018-19 ha estat el màster universitari de Dret Ambiental. Al mes de setembre de 2018 es va iniciar el segon curs de la 4a edició i el primer curs de la 5a edició del programa en format en línia, que s'imparteix des del curs 2014-15. El màster consta de 120 crèdits ECTS, impartits en 2 cursos acadèmics. La formació és a distància, a través de la plataforma virtual Moodle, amb la possibilitat de fer l'últim quadrimestre del segon curs en la modalitat presencial, cosa que permet de potenciar el desenvolupament de les habilitats en el camp de la recerca i afavorir la transició dels estudis de màster al doctorat, gràcies a la possibilitat d'estar en contacte permanent amb els investigadors del CEDAT i de l'accés a la seva biblioteca especialitzada en dret ambiental.

Durant el curs 2018-19 s'ha assolit el nombre de 55 estudiants matriculats al màster universitari de Dret Ambiental, dels quals 30 són estudiants de nou accés del curs 2018-19.

D'entre les activitats que s'han dut a terme en el marc del màster universitari de Dret Ambiental, en destaquem la realització de seminaris. Al llarg de l'any 2018, se n'han fet els següents:

La realització dels seminaris següents:

- Del 29 de gener al 25 de febrer de 2018 es va impartir el seminari La Migración por Causas Ambientales, a càrrec de la Dra. Danielle Annoni, professora titular de Dret Internacional Públic de la Universitat Federal de Paranà (UFPR), Brasil, i titular de la càtedra Sérgio Vieira de Mello de Dret dels Refugiats (ACNUR-Brasil), de la Universitat Federal de Santa Catarina (UFSC), Brasil.
- Del 26 de febrer al 24 de març de 2018 es va impartir el seminari Organización Mundial del Comercio y Medio Ambiente, a càrrec del Dr. Xavier Fernández Pons, professor titular de Dret Internacional Públic de la Universitat de Barcelona.
- Del 16 d'abril fins al 14 de maig de 2018 es va impartir el seminari Derechos Indígenas y Medio Ambiente, a càrrec de la Sra. Cláudia Gafner-Rojas, profesora i investigadora de la Universitat Externado de Colòmbia i de la Universitat St. Gallen (Suïssa)
- Del 26 de novembre fins al 23 de desembre de 2018 es va impartir el seminari Las Negociaciones Internacionales sobre el Cambio Climático”, a càrrec de la Dra. Mar Campins, catedràtica de Dret Internacional Públic, titular de la càtedra Jean Monnet de Dret Ambiental de la Unió Europea.

Activitats de recerca

Els investigadors i les investigadores adscrits al centre han participat en un seguit de projectes de recerca al llarg del curs 2018-19, vinculats a l'àmbit de treball del centre, que es detallen a continuació

- a) Projectes amb finançament i amb un investigador principal membre del CEDAT:
- “Jean Monnet Chair on European Union Environmental Law”, finançat per l'EACEA (Comissió Europea); ref: 587220-EPP-1-2017-1-ES-EPPJMO-CHAIR. Investigador principal: Mar Campins Eritja (2017-20).
  - “Diversidad biológica y derecho internacional: nuevos problemas y tendencias, interacción de regímenes jurídicos y principales retos normativos” (DER2017-85406-P), finançat pel Ministeri d'Educació i Ciència. Investigador principal: Mar Campins Eritja (2018-21).
  - “Constitución climática global: gobernanza y derecho en un contexto complejo -proyecto CONCLIMA” (DER2016-80011-P), finançat per la Direcció General d'Investigació Científica i Tècnica del Ministeri d'Economia i Competitivitat. Investigadors principals: Jordi Jaria i Susana Borràs (2016-19).
  - PEJ-2014-A-44826, en el marc del Programa de Ayudas para la Promoción del Empleo Joven e Implantación de la Garantía Juvenil en I+D+I, finançat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat. Investigador principal: Antoni Pigrau Solé (2016-18).
  - “Defensar els defensors: estratègies de protecció i defensa integral de les persones defensores del medi ambient” (2016RICIP00009), finançat per l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP). Investigadora responsable: Susana Borràs (2016-18).

- “Empresas i acaparament de terres (land grabbing): una anàlisi jurídica de les tendències i les seves conseqüències” (2017 RICIP 00028), finançat per l’Institut Català Internacional per la Pau (ICIP). Investigadora responsable: Susana Borràs (2018-19).
- Ayuda de Consolidación y Estructuración 2017: Grupos con Potencial de Crecimiento, finançat per la Xunta de Galicia. Investigadora principal: Alba Nogueira (2017-19).
- “Vulnerabilidad social, crisis económica y derecho a la vivienda. Las políticas públicas de garantía social” (DER2016-79913-R), finançat per la Direcció General d’Investigació Científica i Tècnica del Ministeri d’Economia i Competitivitat. Investigadora principal: Alba Nogueira (2016-19).

b) Projectes amb participació de membres del CEDAT

- “Recovery and utilization of nutrients 4 low impact fertilizer (RUN4LIFE)”, finançat per la Unió Europea; ref. 730285. Investigador principal: Juan Lema Devesa. Hi participa: Alba Nogueira López (2017-21).
- “Transition from linear 2 circular: Policy and Innovation” (R2PI)”, finançat per la Unió Europea; ref. 730378. Investigador principal: Xavier Vence Deza. Hi participa: Alba Nogueira López (2016-19).
- “La minería extractiva en el siglo XXI: retos jurídicos y ambientales” (DER2016-78393-R), finançat per la Direcció General d’Investigació Científica i Tècnica del Ministeri d’Economia i Competitivitat. Investigadors principals: Encarnación Montoya Martín i José Luis Rivero Ysern. Hi participen: Lucía Casado i Josep Ramon Fuentes (2016-19).
- “Los servicios urbanos del agua en España y Europa: retorno a la gestión directa o colaboración público-privada pero con un efectivo gobierno y control público del servicio” (DER2017-87789-R), finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats. Investigador principal: Estanislao Arana García. Hi participa: Ángel Ruiz de Apodaca (2018-21).
- “Raíces jurídico-administrativas de la corrupción” (DER2014-53740-P), finançat per la Direcció General d’Investigació Científica i Tècnica del Ministeri d’Economia i Competitivitat. Investigador principal: Andrés Betancor Rodríguez. Hi participa: Ángel Ruiz de Apodaca (2016-19).
- “Dret internacional i dret de la Unió Europea (Ajuts de Suport als Grups de Recerca de Catalunya, SGR)” (2017SGR1371), finançat per l’Agència de Gestió d’Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR). Investigador principal: Andreu Olesti Rayo. Hi participa: Mar Campins (2017-19).
- “Problemática de los daños ambientales históricos en la región de Murcia: desafíos, amenazas y soluciones” (19491pi/14), finançat per la Fundación Séneca (Agència de Ciència i Tecnologia de la Regió de Múrcia). Investigadora principal: Blanca Soro Mateo. Hi participa: Santiago M. Álvarez (2015-18).
- “Bioderecho ambiental y protección de la vulnerabilidad: hacia un nuevo marco jurídico” (DER2017-85981-C2-1-R), finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats. Investigadora principal: Blanca Soro Mateo. Hi participa: Santiago M. Álvarez (2015-18).

- “De la jurisdicción a la Soberanía: formas de organización política y jurídica de las monarquías hispánicas (siglos XIII-XX)” (DER2016-75830-P), finançat per la Direcció General d’Investigació Científica i Tècnica del Ministeri d’Economia i Competitivitat. Investigador principal: Tomàs de Montagut. Hi participa: Antoni Jordà (2016-19).
- “La nueva posición del estado garante de los intereses generales en el sector energético” (DER2015-65223-C3-3-R), finançat per la Direcció General d’Investigació Científica i Tècnica del Ministeri d’Economia i Competitivitat. Investigador principal: Mercè Darnacullela. Hi participa: Endrius Cocciolo (2016-18).
- “La construcción de Europa a través de la cooperación judicial en materia de protección de víctimas de violencia de género” (MINECO 70568/2015), finançat pel Ministeri d’Economia i Competitivitat. Investigadora principal: Elena Martínez García. Hi participa: Neus Oliveras (2016-18).
- “Formas contemporáneas de violencia de género: mecanismos jurídicos de protección de las víctimas” (DER2015-64506-C2-1-R), finançat pel Ministeri d’Economia i Competitivitat. Investigadora principal: Dra. Carolina Villacampa Estiarte. Hi participa: Núria Torres (2015-18).

A més, el grup de recerca Territori, Ciutadania i Sostenibilitat de la URV, al qual pertanyen la major part dels investigadors del CEDAT, ha està reconegut novament com a grup de recerca consolidat de la Generalitat, per al període 2017-19 (2017 SGR 781), tot i que no ha obtingut finançament.

Entre les activitats de recerca organitzades pel CEDAT durant el curs acadèmic 2018-19 destaquen les següents:

- Seminario Internacional de Investigación Doctoral y Postdoctoral: Derecho Público y Globalización: Administración, Medio Ambiente, Tecnologías y Desigualdad, que es va dur a terme els dies 25 i 26 de juny de 2018, al campus Catalunya de la Universitat Rovira i Virgili.
- Seminario Emprendimientos Económicos, Desarrollo y Sociedad – SEEDS, al campus Catalunya de la Universitat Rovira i Virgili, el 5 de setembre de 2018.
- IV Tarragona International Environmental Law Colloquium (TIEC): New Trends in Environmental Litigation: Issues of Theory and Practice, que es va dur a terme els dies 27 i 28 de juny de 2019, a la Sala de Graus, Facultat de Ciències Jurídiques, Universitat Rovira i Virgili.
- A banda, s’han dut a terme els seminaris de recerca següents:
- Water Governance. Lessons from Australia, Dr. Paul Martin, director de l’Australian Centre for Agriculture and Law (Universitat de Nova Anglaterra), 20 de juny de 2018.
- IV Seminari Internacional. Empreses i Drets Humans, 4-5 octubre 2018, Castelló, Espanya. Universitat Jaume I / Universitat Rovira i Virgili.
- Earth System Law, Dr. Louis J. Kotzé, Universitat del Nord-oest (Sud-àfrica), 13 de desembre de 2018, en el marc del projecte “Constitución climática global: gobernanza y derecho en un contexto complejo” (DER2016-80011-P).
- Seminari de presentació de resultats provisionals del projecte “Constitución climática global: gobernanza y derecho en un contexto complejo” (DER2016-80011-P), 29 de gener de 2019.

- Seminari Defender en América Latina: Seminario Internacional sobre la Situación de las Personas Defensoras de Derechos Humanos, de la Tierra y del Medio Ambiente, Institut d'Investigación Jurídicas, Universitat Nacional Autònoma de Mèxic, Ciutat de Mèxic, Mèxic, 27 i 28 de març de 2019. Organitzat pel Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona, de la Universitat Rovira i Virgili, l'Institut d'Investigacions Jurídiques de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic i l'Institut Català Internacional per la Pau, amb el suport de la Comissió Nacional de Drets Humans, de Mèxic, del Ministeri d'Afers Exteriors, Cooperació i Unió Europea, d'Espanya, la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Tarragona.
- Mecanismes de Democràcia Directa sobre Decisions Públiques amb l'Impacte sobre el Propi Model de Desenvolupament: Estatus Jurídic i Problemes Teòrics, Dra. Isabel Vilaseca Boixareu, 11 d'abril de 2019.
- Medi Ambient i Drets Humans a la UE, 16 de maig de 2019.

Durant l'any 2018, el nombre total de participacions —mitjançant ponències o comunicacions— en congressos i reunions científiques dels investigadors i investigadores del CEDAT ha estat de 98. En la mateixa anualitat, els membres del centre han produït 44 articles en revistes científiques indexades (JCR, CARHUS, LATINDEX i SCOPUS); 6 llibres dirigits, coordinats o editats; 1 monografia; 64 capítols de llibre; 6 articles en revistes científiques no indexades, i 3 publicacions no subsumibles en les categories anteriors, com ara informes, comentaris i recensions.

Durant el curs acadèmic 2018-19, diferents investigadors del CEDAT han fet estades de recerca en altres universitats i centres de recerca. En destaquem les següents:

- Gastón Médici Colombo, Universitat de Strathclyde, març-juny 2019.
- Marcos de Armenteras Cabot, Universitat de Gènova (Institut Tarello de Filosofia del Dret): 16 gener - 9 febrer 2019, Universitat Catòlica de Lovaina (càtedra Hoover d'Ètica Econòmica i Social), 4 febrer - 7 juny.
- Jordi Barrat i Esteve, Ulan Bator, Universitat Nacional de Mongòlia, gener i abril de 2019.
- Susana Borràs Pentinat, Universitat de Torí, 2018.

Des del tancament de la memòria anterior, al juny de 2018, s'han llegit les tesis doctorals següents fetes i/o dirigides per membres del CEDAT:

- 17 de juliol de 2018. Ana Maria Solé Ramon: "La prueba del delito de maltrato ocasional del artículo 153.1 del Código penal. Nuevas Perspectivas", dirigida per la Dra. Elisabet Cerrato i la Dra. Núria Torres Rosell.
- 30 de juliol de 2018. Jacobo Martínez Deó: "La 'publificació' de les 'urbanitzacions particulars' històriques'", dirigida per la Dra. Judith Gifreu.
- 16 de noviembre de 2018. Miguel Ángel Guirado Espinosa: "El dilema de la seguridad: riesgo, tecnología y garantía del suministro en el Derecho Nuclear", dirigida pel Dr. Jordi Jaria-Manzano.
- 15 de febrer de 2019. Javier Requejo García: "El control interno en el sector público local: origen, evolución y perspectiva de futuro", dirigida pel Dr. Josep Ramon Fuentes Gasó.
- 9 de maig de 2019. Itzel Ramos Olivares: "Transición energética y conflictos socioambientales en México: situación, problemas y perspectivas jurídicas para una transición justa", dirigida pel Dr. Endrius Cocciolo.

Activitats de transferència

Els projectes o contractes de transferència desenvolupats pel CEDAT durant el període cobert per aquesta memòria han estat els següents:

- Dictamen sobre la contractació in House de SIRUSA (Fundació URV). SIRUSA (T17203S).
- Dictamen sobre límits a increments salarials a SIRUSA (Fundació URV). SIRUSA (T18256S).
- Participació en el diploma de postgrau de Dret Local (Fundació URV). Diversos clients (F17015N).
- Dictamen jurídic sobre el text de l'Avantprojecte de Llei de canvi climàtic de les Illes Balears (Fundació URV). Govern de les Illes Balears (T18032S).
- Pròrroga contracte de serveis de defensa jurídica (Fundació URV). Ajuntament de Valls (T18040S).
- Dictamen sobre viabilitat jurídica de VECSA (Fundació URV). SIRUSA (T18042S).
- Dictamen sobre liquidació de VECSA (Fundació URV). SIRUSA (T18110S).
- Redacció dels plecs de condicions relatives al concurs d'auxiliars de cabina i altres actuacions en matèria de contractació administrativa (Fundació URV). Aparcaments Municipals Tarragona, SA (T18127S).
- Anàlisi jurídica sobre el gestor de càrrega elèctrica i altres qüestions (Fundació URV). Aparcaments Municipals de Tarragona, SA (T18128S).
- Redacció dels plecs de condicions i altres actuacions relatives a les instal·lacions per a la recàrrega de vehicles elèctrics (Fundació URV). Aparcaments Municipals de Tarragona, SA (T18095S).
- Dictamen jurídic sobre el manteniment dels edificis i instal·lacions del centres d'atenció primària de salut (Fundació URV). Fundació Centres Assistencials i d'Urgències (T18098S).
- Redacció de conclusions del recurs contenciós administratiu contra l'adjudicació de l'hemodiàlisi per gestió sanitària i assistencial de Tortosa (Fundació URV). Gestió Sanitària i Assistencial de Tortosa, SA (T18158S).
- Diverses actuacions jurídiques relatives a la Xarxa Sanitària i Social Santa Tecla (Fundació URV). Xarxa Sanitària i Social Santa Tecla (T18265S).
- Dictamen jurídic organitzatiu (Fundació URV). Institut Català del Sòl (T18275S).
- Tramitació de diversos procediments administratius (Fundació URV). Ajuntament de Riudecols (T18264S).
- Estudi jurídic organitzatiu sobre el cos de policia local de Móra d'Ebre i seguiment de la seva implementació (Fundació URV). Ajuntament de Móra d'Ebre (T18026S).
- Informe sobre l'estructura organitzativa de l'Ajuntament de la Pobla de Mafumet (Fundació URV). Ajuntament de la Pobla de Mafumet (T18030S).

- Assessorament jurídic en matèria de contractació administrativa (Fundació URV). Ajuntament de la Pobla de Mafumet (T18164S).
- Elaboración y seguimiento del proyecto de reconocimiento de un nuevo ámbito de protección mediante denominación de origen protegida (gestos variables 2018 del proyecto T16029S) (Fundació URV). Asociación de Bodegas de Rioja Alavesa, ABRA (T18145S).
- Reglamento de régimen interior y normativa de etiquetaje ABRA 20118 (Fundació URV). Asociación de Bodegas de Rioja Alavesa, ABRA (T18168S), per encàrrec de l'Asociación de Bodegas de Rioja Alavesa, ABRA. Data d'inici: 27-06-2018. Data de finalització: 30-06-2019. Import: 7.200 euros.
- Voter Education Needs and their Inclusion in the Curricula, Tirana. OSCE Presence in Albania, 15 de maig de 2018.
- Análisis de fortalezas y debilidades para la consideración del voto electrónico en Bolivia, La Paz. Instituto Internacional para la Democracia y Asistencia Electoral (IDEA) / Órgano Electoral Plurinacional (OEP), 4 de juny de 2018.
- Missió d'Observació Electoral (MOE), Ciutat de Mèxic. Organització dels Estats Americans (OEA), 23 de juny a 3 de juliol de 2018.
- Missió d'Avaluació Electoral a la República Democràtica del Congo, Kinshasa. El Centre Carter (TCC), 28 de novembre de 2018 a 11 gener de 2019.

Clínica Jurídica Ambiental

La Clínica Jurídica Ambiental del CEDAT ha estat esmentada expressament com a pionera a l'Estat espanyol en la prestigiosa publicació *The Global Clinical Movement. Educating Lawyers for Social Justice*, Francis S. Bloch (ed.), Oxford University Press, Nova York, 2011, en el capítol dedicat a "The Bologna Process and the Future of Clinical Education in Europe".

En el marc del màster universitari de Dret Ambiental, la Clínica Jurídica Ambiental ha estat treballant durant el curs 2018-19 en els casos següents:

- Client: ContraMINAcción, rede contra a minarí destrutiva na Galiza. Cas: Es demana a la Clínica Jurídica Ambiental un informe jurídic sobre la necessitat de sotmetre a avaluació ambiental i participació pública la reobertura d'exploracions mineres sense activitat extractiva durant períodes de més de 15 anys, com és el cas de les mines de San Finx i Santa Corda, segons el marc legal aplicable a Galícia.
- Client: Diputació de Barcelona. Àrea de Territori i Sostenibilitat – Parcs del Garraf, Olèrdola, Foix i Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Cas: Entre els Parcs Naturals que gestiona la Diputació de Barcelona, es troba el Parc del Garraf. Dins de l'àrea protegida d'aquest Parc, s'inclouen les costes del Garraf. S'encarrega a la Clínica Jurídica Ambiental un informe jurídic sobre la situació normativa d'aquesta zona costanera on coexisteixen diferents figures jurídiques de protecció de l'Estat i de les comunitats autònomes per saber i delimitar quins poden ser els àmbits d'actuació i de gestió que la Diputació de Barcelona pot dur a terme en aquestes àrees costaneres i marines.

- Client: Greenpeace – Espanya. Cas: Greenpeace - Espanya encarrega a la Clínica Jurídica Ambiental un informe jurídic en el qual es resolguin les qüestions següents: 1) Identificar i analitzar el marc normatiu internacional per poder fer front al problema de la pesca il·legal, no declarada i no reglamentada (INDNR); 2) Identificar les institucions internacionals/regionals competents en la matèria, a les quals es podria acudir per denunciar aquestes activitats il·lícites; 3) Identificar les mesures/mecanismes per fer front a les activitats dels vaixells “pirates” i protegir la pesca artesanal/sostenible; 4) Com protegir les espècies, especialment vulnerables i en perill d’extinció davant d’aquestes activitats il·lícites, i 5) Com protegir les poblacions vulnerables de la pesca industrial sense control en molts països, com els africans.
- Client: Greenpeace – Espanya. Cas: Greenpeace - Espanya encarrega a la Clínica Jurídica Ambiental un informe jurídic en el qual es resolguin les qüestions següents: 1) Identificar i analitzar el marc normatiu internacional per poder fer front al problema del tràfic il·legal de fusta; 2) Identificar les institucions internacionals/regionals competents en la matèria, a les quals es podria acudir per denunciar aquestes activitats il·lícites, i 3) Identificar les mesures/mecanismes jurídics per fer front al tràfic il·legal de fusta al Brasil i a Espanya, amb especial referència al Dret penal.

Activitats de cooperació

Des de l’any 2014, es desenvolupa a la URV el projecte “Horts socials”, coordinat per un col·lectiu d’estudiants i professors de la URV, i finançat per la URV Solidària, com una eina d’educació ambiental i aproximació a l’horticultura. L’objectiu del projecte és impulsar la preparació, la construcció i la conversió d’una zona del campus Catalunya en espai idoni per plantar, conrear i conviure amb altres membres de la societat i diferents col·lectius socials per tal de fomentar-ne la inclusió. Pretén involucrar la major quantitat de membres de la comunitat universitària i fer un vincle entre la universitat i la societat civil per potenciar les relacions socials.

L’objectiu de l’acció és desenvolupar un projecte d’innovació social que permeti integrar uns col·lectius socialment vulnerables amb la cultura de la protecció, conservació i sostenibilitat ambiental.

Aquest projecte va ser el guanyador de la convocatòria per a Projectes d’Innovació Social URV, que compta amb els fons recaptats en la I Cursa Solidària URV d’abril de 2013 (4.500 €). El va presentar la Dra. Susana Borràs, professora del Departament de Dret Públic i membre del CEDAT; la Sra. Thays Ricarte, doctoranda i membre de l’Associació d’Alumnes i Antics Alumnes de Dret Ambiental de Tarragona (AAEDAT), i les Sres. Anna Solé i Clàudia Egea, alumnes del grau d’Història de l’Art.

El 2015, el projecte va obtenir el premi d’Acció Social Mercè Bañeras i Maria Figueres que atorga la Fundació Plataforma Educativa en la categoria d’Innovació Social.

Posteriorment, a fi d’avançar en el projecte, per consolidar-se no només a la Universitat sinó també a la ciutat, les impulsores de la iniciativa, entre les quals hi ha la Dra. Susana Borràs, que és membre del CEDAT, van decidir participar d’una campanya crowdfunding des de la Fundació Triodos per finançar els Horts Socials URV. També s’han organitzat seminaris, tallers i xerrades que permetin apropar-se més al món dels horts urbans i entendre d’una manera pràctica la gestió d’un hort, l’agricultura, i la permacultura.

En el curs acadèmic 2017-18, el projecte “Horts socials a la URV: l’educació ambiental per a la innovació social”, un projecte col·lectiu amb participació de 6 centres de la URV, va obtenir el Premi del Consell Social URV a la Qualitat Docent, en la modalitat col·lectiva. Participen en aquest projecte diferents membres del CEDAT, en concret les investigadores Ángeles Galiana Saura, Maria Marquès Banqué i Susana Borràs Pentinat.

El projecte compta amb el suport de la Facultat de Ciències Jurídiques, encara que, a causa de les obres iniciades en el campus Catalunya al mes de març de 2018, els horts es desplaçaran al campus de Bellisens.

A banda, s’han dut a terme diferents activitats de cooperació amb Enginyeria sense fronteres, impulsades per l’Associació d’Alumnes i Exalumnes del Dret Ambiental de Tarragona (AAEDAT). Així, en aquest context, el dia 30 de novembre de 2018, la Sra. Isabel Vilaseca i la Sra. Alejandra Durán van presentar les conclusions de l’informe sobre la injustícia ambiental a Tarragona. A continuació, es va projectar el documental Un país dempeus, de Mariela Acja i Jordi Oriola, sobre els conflictes ambientals a Catalunya. En altres dates, es van projectar també els documentals Las Damas Azules i Las mujeres deciden.

Col·laboració en el projecte educatiu “Jociticia”

Des del curs acadèmic 2014 fins a l’actualitat, l’AAEDAT, conjuntament amb el CEDAT, ha participat i col·laborat en el marc del projecte educatiu “Jociticia Ambiental: el debat per a l’educació socioambiental (E-Waste: L’Altra Cara de la Tecnologia)” organitzant activitats i tallers, i oferint suport econòmic per a l’edició de la guia.

Aquest projecte, que s’està implementant a l’IES Tarragona, té la finalitat de contribuir a la lluita contra la desproporcionada distribució de beneficis i conscienciar de les conseqüències de l’explotació dels recursos naturals per a la fabricació d’aparells electrònics. Tot això, a través de la sensibilització i la conscienciació dels estudiants de secundària mitjançant la presentació d’informació de manera atractiva i l’anàlisi de conflictes sociambientals que reflecteixen les injustícies de l’actual sistema de producció i la relació entre aquestes injustícies i els hàbits de consum de la població. En el marc del projecte, s’utilitzen diverses estratègies didàctiques, amb l’objectiu que l’alumnat es converteixi en un agent de canvi. La coordinadora de l’activitat és Stephanie Ascencio, doctoranda del CEDAT. En la creació de la guia didàctica hi van col·laborar activament altres membres de l’AAEDAT.

En el marc del projecte educatiu, durant el curs acadèmic 2018-19, s’han desenvolupat les activitats següents:

- Dues sessions a l’Institut Tarragona per reflexionar sobre el dret humà a l’aigua i la problemàtica existent entorn del seu ús.
- Presentació de la comunicació “Los residuos electrónicos”, en el IV Seminario Internacional de Educación para el Cambio Climático, que es va dur a terme a Santiago de Compostel·la els dies 26 i 27 d’octubre de 2018.
- Presentació de l’experiència educativa “Proyecto Jociticia Ambiental. Guía Docente: E-Waste: L’Altra Cara de la Tecnologia”, en el Congreso Nacional de Educación Ambiental, que es va dur a terme a Girona els dies 16 i 17 de novembre de 2018.

Publicacions del CEDAT

El butlletí del CEDAT és mensual i surt el dia 15 de cada mes, onze cops l'any, perquè al mes d'agost no es publica. El butlletí inclou novetats normatives, notícies, jurisprudència i una agenda amb convocatòries de seminaris, jornades, etc. S'edita en llengua catalana i castellana. Es distribueix de manera gratuïta mitjançant subscripció. Durant l'any 2018 s'han publicat els butlletins núm. 96 al núm. 106. Els butlletins es poden consultar a <<http://cedat.cat/butlleti/index.php>>.

El 25 de febrer de 2010 es va signar un acord amb el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat a través del qual la URV i la Generalitat coeditarien una nova publicació científica: la Revista Catalana de Dret Ambiental. L'acord s'ha renovat amb l'actual Departament de Territori i Sostenibilitat. Durant el curs 2017-18 se n'han editat els números 2 del vol. ix i 1 del vol. x. L'ISSN és 2014-038X. La web és <www.rcda.cat>.